

IMPACTUL PROGRAMULUI DE ABILITARE CURRICULARĂ „CONSILIERE ȘI ORIENTARE” ÎN ȘCOLILE CLUJENE

PROFESOR-PSIHOLOG VERONICA BOGORIN

PROFESOR-PSIHOLOG MARIN PLOSCA

PROFESOR-PSIHOLOG OANA SÂRGHI

CENTRUL DE RESURSE ȘI ASISTENȚĂ EDUCAȚIONALĂ CLUJ-CENTRUL JUDEȚEAN
DE ASISTENȚĂ PSIHOPEDAGOGICĂ CLUJ

Scurt istoric al programului „Consiliere și orientare”

În ultima perioadă se poate observa o creștere a importanței acordate consilierii de toate tipurile în România. În acest context în urmă cu aproximativ trei ani MEC propune o schimbare a strategiei cu privire la bine-cunoscutele ore de dirigenție urmând ca acestea să fie realizate conform unei programe elaborate de experți, programă care tratează teme de interes major pentru copii și adolescenți. Această schimbare de strategie se încadra într-o viziune mai largă conform căreia școala ar trebui să ofere elevilor pe lângă pregătirea academică și o pregătire „pentru viață”, pentru o mai bună integrare socială și profesională.

În aprilie 2006 a avut loc la București un curs de formare de formatori naționali care urmau să disemineze la nivelul județelor de proveniență filosofia acestei programe și, de asemenea să ofere un suport metodic și teoretic diriginților care urmau să implementeze programa.

În județul Cluj s-a organizat la începutul lunii mai 2006 un concurs de dosare pentru selecția a 40 de formatori județeni în vederea cuprinderii întregii populației de diriginți la cursurile de abilitare curriculară.

Comisia alcătuită din director CCD, inspector de specialitate, inspector de perfecționare și formare continuă, director CJRAE și formatorii naționali a stabilit ca și criteriile de selecție:

- Minim 2 ani vechime în învățământ;
- Experiență în consiliere și orientare, activități metodice;
- Experiența anterioară ca formator.

S-a realizat o selecție stratificată urmărindu-se alegerea de formatori din toate orașele din județ și de pe toate niveleurile de școlarizare (primar, gimnazial, liceal, SAM) după cum urmează:

- Licee teoretice și vocaționale: 14 participanți
- Licee tehnologice și SAM: 12 participanți
- Ciclul gimnazial: 8 participanți
- Ciclul primar: 6 participanți.

În perioada 9-13 mai 2006 a avut loc cursul de formare a formatorilor județeni, cu o durată de 24 ore. Obiectivele avute în vedere în continuare au inclus:

- ❖ Cuprinderea tuturor profesorilor diriginți și a învățătorilor din școlile de masă din județ în programele de formare în Consiliere și orientare – obiectiv realizat între iunie – decembrie 2006
- ❖ Realizarea ulterioară a altor cursuri pe această temă, adresate profesorilor diriginți și învățătorilor noi intrați în sistem sau reveniți după o perioadă de lipsă (ex. concedii de maternitate etc.) – permanent, la cerere (2007)

- ❖ Abilitarea curriculară a tuturor participanților la cursuri, transmiterea de informații și formarea de deprinderi legate de aplicarea programei de Consiliere și orientare – obiectiv realizat într-o mare proporție, fapt susținut atât de feed-back-urile obținute la finalul cursurilor de formare cât și ulterior de la diriginți.

La momentul prezent majoritatea diriginților din județul Cluj au parcurs acest curs de formare și dat fiind că au trecut deja câțiva ani de când se lucrează la clase după noua programă ne-am propus să investigăm impactul pe care îl are noua programă, implementarea ei, respectiv măsura în care cursurile de formare și-au atins obiectivele vizate.

În acest sens am construit un chestionar adresat elevilor și un alt chestionar adresat diriginților (vezi anexe) în care am urmărit tematica propusă la dirigenție, modalitatea de desfășurare a orelor măsura în care aceste ore îi ajută pe elevi în activitatea școlară și în viață, măsura în care realizarea orelor de dirigenție după această programă și utilizarea de metode și strategii specifice de către diriginți a avut vreun efect asupra relației lor cu clasa, asupra relațiilor între elevi sau asupra dezvoltării lor personale.

Chestionarul a fost aplicat cadrelor didactice și elevilor după următoarea **metodologie**:

Cadre didactice:

- ❖ Fiecare consilier școlar a aplicat **5 chestionare** la câte un profesor diriginte din fiecare din următoarele 5 arii curriculare: 1) limbă și comunicare; 2) matematică și științele naturii; 3) om și societate+arte; 4) educație fizică și sport; 5) tehnologii.

Condiția de bază: profesorul să fii participat la cursul de Consiliere și orientare .

- ❖ Din fiecare arie curriculară a fost solicitat să completeze chestionarul **primul diriginte în ordine alfabetică**; dacă acesta era indisponibil (refuză, este în concediu medical, nu a făcut cursul etc.) a fost solicitat următorul din lista alfabetică.

Elevi

- ❖ **Gimnaziu (clasele VII-VIII)**
- ❖ **Liceu (clasele IX- XI)**
- ❖ Au fost chestionați **2 elevi din fiecare clasă- respectiv numărul 5 și numărul 15 din catalog**; dacă acesta era indisponibil a fost solicitat următorul număr din catalog.

Eșantionul astfel alcătuit a cuprins un număr de 718 elevi de liceu și 477 elevi de gimnaziu, respectiv 191 diriginți la nivel gimnazial și 147 diriginți la nivel liceal.

Rezultate și concluzii

Lotul studiat a avut următoarele **caracteristici demografice**:

- 23% bărbați și 77% femei
- 1% cu vechime între 0-2 ani, 29% cu vechime între 3-10 ani, 34% cu vechime între 11-20 ani, 23% cu vechime între 21-30 ani, 13% cu vechime peste 30 ani
- 23% au specialitatea din aria curriculară limbă și comunicare, 28% din aria curriculară matematică și științele naturii, 23% din aria curriculară om și societate plus arte, 13% educație fizică și sport, 13% tehnologii
- 57% din subiecți sunt diriginți la nivel gimnazial, 43% la nivel liceal
- 40% din elevi provin din școli cu clasele I-VIII, 29% din licee teoretice, 15% din colegii tehnice, 10% din grupuri școlare, 6% din licee vocaționale.

Rezultate pe eșantionul global

- 37% din diriginții chestionați spun că utilizează destul de mult și foarte mult materialele oferite la cursurile de formare
- 29,8% din diriginții chestionați spun că utilizează destul de mult și foarte mult bibliografia sugerată
- 63,5% din diriginții chestionați spun că respectă destul de mult și foarte mult conținuturile programei

- 37,4% din diriginții chestionați spun că implementarea programei a influențat destul de mult și foarte mult relația lor cu clasa
- 32% din diriginții chestionați spun că implementarea programei a influențat destul de mult și foarte mult relațiile dintre elevi
- 43.1% din diriginții chestionați spun că implementarea programei a influențat destul de mult și foarte mult dezvoltarea personală a elevilor

Comparații

1. În funcție de sex

- 40 % din femei afirmă că utilizează destul de mult și foarte mult materialele oferite la formare comparativ cu 24% din bărbați care afirmă acest lucru
- 40% din bărbați afirmă că apelează la bibliografia sugerată de formatori destul de mult și foarte mult comparativ cu 32% din femei care afirmă acest lucru
- 67% din femei afirmă că respectă conținuturile programei destul de mult și foarte mult comparativ cu 41% din bărbați care afirmă acest lucru
- 65% din bărbați afirmă că implementarea acestei programe a schimbat relația lor cu clasa destul de mult și foarte mult comparativ cu 41% din femei care afirmă acest lucru
- 34% din femei afirmă că implementarea acestei programe a schimbat relațiile dintre elevi destul de mult și foarte mult comparativ cu 23% din bărbați care afirmă acest lucru; un procent aproximativ egal de diriginți (35%) susțin că relațiile dintre elevi s-au schimbat în multe cazuri
- 47% din femei afirmă că implementarea acestei programe a influențat dezvoltarea personală a elevilor destul de mult și foarte mult comparativ cu 32% din bărbați care afirmă acest lucru; un procent aproximativ egal de diriginți (35%) susțin că acest lucru s-a întâmplat în multe cazuri

2. În funcție de vechime

- cel mai mult au utilizat materialele oferite la cursurile de formare categoriile extreme de vechime ("3-10 ani" 41% și "peste 30 de ani" 36%); 44% din diriginții cu vechime peste 30 ani au utilizat aceste materiale în multe cazuri, urmați de categoria 11-20 ani (29%), 21-30 ani (27%) și 3-10 ani (22%)
- cel mai mult au apelat la bibliografia sugerată tot aceste categorii: 37% cei cu vechime între 3-10 ani și 44% cei cu vechime peste 30 ani
- toate categoriile de vechime respectă programa în măsură de aproximativ 60% în medie
- cel mai mult au fost influențate relațiile dirigintelui cu clasa în cazul categoriei de vechime peste 30 ani (48%)
- cel mai mult au fost influențate relațiile dintre elevi în cazul categoriei de vechime peste 30 ani (40%)
- cel mai mult s-au constatat efecte asupra dezvoltării personale a elevilor tot în cazul categoriei de vechime peste 30 ani (50%)

3. În funcție de specialitate/ arie curriculară

- diriginții care utilizează cel mai mult materialele oferite la formare fac parte din ariile curriculare « tehnologii » (45%) și "limbă și comunicare" (44%); cel mai puțin o fac cei din aria curriculară « om și societate »
- diriginții care fac apel cel mai mult la bibliografia sugerată fac parte din ariile curriculare « tehnologii » (41%) și "limbă și comunicare" (38%); cel mai puțin o fac cei din aria curriculară « om și societate » (32%)
- diriginții care respectă cel mai mult conținuturile programei fac parte din ariile curriculare « tehnologii » (80%) și "limbă și comunicare" (65%) și „matematică și

științele naturii”; cel mai puțin o fac cei din aria curriculară « om și societate» (56%) și educație fizică și sport (56%)

- diriginții care consideră că implementarea acestei programe a afectat cel mai mult relația lor cu clasa fac parte din ariile curriculare “limbă și comunicare” (46%) și « tehnologii » (42%)
- diriginții care consideră că implementarea acestei programe a afectat cel mai mult relațiile dintre elevi fac parte din ariile curriculare « tehnologii » (38%) și “limbă și comunicare” (37%)
- diriginții care consideră că implementarea acestei programe a afectat cel mai mult dezvoltarea personală a elevilor fac parte din ariile curriculare “limbă și comunicare” (54%) și « tehnologii » (52%); cel mai puțin consideră acest lucru cei din aria curriculară « om și societate» (37%)

4. Funcție de nivelul de învățământ

- cel mai mult au utilizat materialele oferite la cursurile de formare diriginții din ciclul gimnazial (41% comparativ cu 32% la nivel liceal)
- cel mai mult au apelat la bibliografie diriginții din ciclul gimnazial (32%) comparativ cu 27% la nivel liceal
- 42% din diriginții din gimnaziu consideră că implementarea acestei programe a influențat relația lor cu clasa destul de mult și foarte mult; 32% din diriginții de la liceu afirmă acest lucru
- 40% din diriginții din gimnaziu consideră că implementarea acestei programe a influențat relațiile dintre elevi în multe cazuri; 25% din diriginții de la liceu afirmă acest lucru
- 49% din diriginții din gimnaziu consideră că implementarea acestei programe a contribuit la dezvoltarea personală a elevilor; 35% din diriginții de la liceu afirmă acest lucru.

5. Funcție de tipul unității de învățământ

- cel mai mult utilizează materialele oferite la cursurile de formare diriginții de la colegii tehnice (44%) și cei din clasele I-VIII (43%)
- cel mai mult au apelat la bibliografia sugerată diriginții din colegii tehnice (42%) urmați de cei din grupuri școlare (34%) și clasele I-VIII (34%)
- cel mai mult respectă programa diriginții claselor I-VIII (73%) și cei din grupuri școlare (67%) și colegii tehnice (62%); cel mai puțin respectă programa diriginții din licee teoretice (41%)
- cel mai mult consideră că implementarea acestei programe a influențat relația cu clasa diriginții din colegii tehnice (48%) și cei din gimnaziu (46%); cel mai mic procent s-a înregistrat la liceele vocaționale (14%)
- cel mai mult consideră că implementarea acestei programe a influențat relațiile dintre elevi diriginții din colegii tehnice (44%) și cei din gimnaziu (38%); cel mai mic procent s-a înregistrat la liceele vocaționale (19%)
- cel mai mult consideră că implementarea acestei programe a contribuit la dezvoltarea personală a elevilor diriginții din gimnaziu (54%) și cei din colegii tehnice (46%);

Concluzii

Rezultatele studiului denotă un impact marcant pozitiv al acestui program după cum urmează:

- 66% din participanți au utilizat în multe cazuri materialele de la cursurile de formare
- 51.8% au făcut apel în multe cazuri la bibliografie
- 83.8% respectă conținuturile programei

- 72.2% au constatat un efect asupra relației lor cu clasa ca urmare a implementării programei
- 64.9% au constatat că implementarea programei a influențat relațiile dintre elevi în multe cazuri
- 75.6% din participanți consideră că implementarea programei a contribuit la dezvoltarea personală a elevilor
- **Femeile**
 - o utilizează mai mult materialele oferite la formare
 - o respectă mai mult conținuturile programei
 - o consideră în mai mare măsură că implementarea programei a schimbat relațiile dintre elevi și dezvoltarea lor personală
- **Bărbații:**
 - o apelează mai mult la bibliografie
 - o consideră în mai mare măsură că implementarea programei a schimbat relația lor cu elevii
- Programul a avut cel mai mare impact la nivelul **categoriilor de vechime** “peste 30 de ani” și „3-10 ani”, diriginților din **ariile curriculare** “tehnologii” și “limbă și comunicare”, **ciclului gimnazial**, **unităților de învățământ** de tip colegii tehnice și grupuri școlare.